

Tạo động lực cho mục tiêu tăng trưởng hai con số

06:59 21/07/2026

Xuất khẩu thủy sản Việt Nam ghi nhận mức tăng trưởng ấn tượng khi thu về gần 6 tỷ USD trong 6 tháng đầu năm, tăng 13% so với cùng kỳ.

Người tiêu dùng trải nghiệm các sản phẩm thủy sản xuất khẩu tại Hội chợ Vietfish (Ảnh: NGỌC ÁNH)

Tuy nhiên, để vượt qua những thách thức về chi phí logistics, nguồn nguyên liệu, lao động và rào cản kỹ thuật để thực hiện thắng lợi mục tiêu tăng trưởng hai con số trong năm 2026, ngành thủy sản không chỉ dựa vào nền tảng sẵn có, mà cần khơi thông nguồn lực đang bị nghẽn, giải phóng sức sản xuất, từng bước đưa khu vực kinh tế tư nhân trở thành động lực phát triển mạnh mẽ, bền vững.

Ngành hàng chủ lực khẳng định vị thế

Trong 6 tháng đầu năm, ngành hàng tôm tiếp tục giữ vị trí là mặt hàng xuất khẩu chủ lực của thủy sản Việt Nam. Lũy kế 6 tháng, kim ngạch xuất khẩu tôm đạt 2,3 tỷ USD, tăng hơn 13% so với cùng kỳ, chiếm tới 40% tổng kim ngạch toàn ngành thủy sản và được kỳ vọng tiếp tục là động lực quan trọng giúp

ngành thủy sản hoàn thành mục tiêu xuất khẩu trong năm 2026.

Giữ vị trí trụ cột thứ hai là cá tra khi đem về 1,1 tỷ USD trong nửa đầu của năm, tăng hơn 12% so với cùng kỳ năm 2025, chiếm gần 20% tổng kim ngạch xuất khẩu thủy sản. Mức tăng này cho thấy nhu cầu đối với cá thịt trắng giá hợp lý vẫn ổn định trong bối cảnh người tiêu dùng tại nhiều nước có xu hướng tiết kiệm chi tiêu. Các chuyên gia thủy sản nhận định, cá tra Việt Nam tiếp tục có lợi thế về giá, nguồn cung và khả năng chế biến linh hoạt, phù hợp nhiều kênh tiêu thụ.

Trong 6 tháng đầu năm, ngành hàng tôm tiếp tục giữ vị trí là mặt hàng xuất khẩu chủ lực của thủy sản Việt Nam. Lũy kế 6 tháng, kim ngạch xuất khẩu tôm đạt 2,3 tỷ USD, tăng hơn 13% so với cùng kỳ, chiếm tới 40% tổng kim ngạch toàn ngành thủy sản và được kỳ vọng tiếp tục là động lực quan trọng giúp ngành thủy sản hoàn thành mục tiêu xuất khẩu trong năm 2026.

Sự gia tăng nhu cầu tại nhiều thị trường nhập khẩu, trong đó có thị trường trọng điểm Mỹ, đã góp phần đưa xuất khẩu thủy sản Việt Nam đạt hơn 1 tỷ USD trong tháng 6, tăng khoảng 20% so với cùng kỳ. Tuy nhiên, Phó Tổng Thư ký Hiệp hội Chế biến và Xuất khẩu thủy sản Việt Nam (VASEP) Lê Hằng cho biết, tăng trưởng xuất khẩu hai con số trong nửa đầu năm đến từ sự phục hồi của nhu cầu tiêu dùng, qua đó phản ánh khả năng điều chỉnh thị trường, cơ cấu sản phẩm, đồng thời khai thác hiệu quả hơn các thị trường có lợi thế về khoảng cách địa lý của doanh nghiệp Việt Nam.

Mặc dù kết quả 6 tháng đầu năm đã tạo nền tảng thuận lợi cho mục tiêu tăng trưởng cả năm, song các doanh nghiệp vẫn chưa thể lạc quan khi nhiều yếu tố bất định đang gia tăng trong nửa cuối năm. Theo các doanh nghiệp thủy sản, áp lực hiện không còn đến từ nhu cầu thị trường mà đang chuyển dần sang chi phí vận chuyển, nguồn nguyên liệu và nhân công.

Tháo gỡ các "nút thắt" để doanh nghiệp tăng tốc

Nhiều chuyên gia cho rằng cải cách thể chế, cắt giảm điều kiện kinh doanh và khơi thông nguồn lực cho doanh nghiệp là điều kiện then chốt để hiện thực hóa mục tiêu tăng trưởng cao trong giai đoạn tới. Tổng Thư ký VASEP Nguyễn Hoài Nam cho biết, Việt Nam hiện nằm trong nhóm 3 quốc gia xuất khẩu thủy sản lớn nhất thế giới.

Năm 2026, ngành đặt mục tiêu xuất khẩu hơn 12 tỷ USD, tăng khoảng từ 10-11%. Tuy nhiên, để đạt được mục tiêu này, doanh nghiệp cần được tháo gỡ đồng bộ những điểm nghẽn như nguồn lao động, chi phí vận tải biển và thủ tục

xác nhận nguyên liệu xuất khẩu. Cụ thể hơn, Phó Tổng Giám đốc Công ty Trách nhiệm hữu hạn chế biến Thủy sản Minh Phú-Khánh An Phan Văn Tâm (Cà Mau) cho biết, hiện tại doanh nghiệp đang gặp khó khăn trong khâu tuyển chọn nguồn nhân lực, với nhu cầu tuyển khoảng 3.000 lao động phổ thông để vận hành tối đa công suất. Trước tình trạng thiếu hụt nguồn lao động khiến cho dây chuyền sản xuất phải hoạt động cầm chừng, công ty đã kiến nghị lãnh đạo tỉnh Cà Mau có giải pháp hỗ trợ tuyển dụng nguồn lao động phổ thông.

Trong bối cảnh đơn hàng xuất khẩu tăng, chi phí logistics tiếp tục là thách thức lớn đối với doanh nghiệp xuất khẩu thủy sản. Cước vận tải container quốc tế hiện tiến gần tới mức cao nhất trong khoảng hai năm qua, đồng thời khi nhu cầu tăng mạnh từ các nhà nhập khẩu Mỹ do lo ngại các mức thuế mới cũng khiến cho “mùa nhập khẩu cuối năm” đến sớm hơn.

Với khối lượng xuất khẩu khoảng 1 triệu container/năm, chi phí logistics tăng sẽ “bào mòn” đáng kể phần giá trị gia tăng của doanh nghiệp, nhất là với các đơn hàng vượt đại dương tới Mỹ và Liên minh châu Âu (EU) để làm phát sinh phụ phí. Bên cạnh đó, các thủ tục, quy định liên quan xuất khẩu thủy sản cũng cần được đơn giản hóa để tận dụng năng lực chế biến của thủy sản Việt Nam.

Ông Nguyễn Hoài Nam cho biết, thực tế có trường hợp doanh nghiệp đã thu mua hàng trăm tấn nguyên liệu, đưa vào kho nhưng khi làm hồ sơ xuất khẩu lại vướng thủ tục xác nhận nguyên liệu. Nếu các điểm nghẽn nêu trên được tháo gỡ, ngành thủy sản sẽ có thêm dư địa phát triển để đóng góp vào mục tiêu tăng trưởng chung của ngành nông nghiệp và nền kinh tế. Nhận định về thị trường vận tải container toàn cầu những tháng tới, VASEP khuyến cáo các doanh nghiệp cần theo dõi sát cước vận tải theo từng tuyến, chủ động kế hoạch đặt chỗ, đa dạng hóa hãng tàu. Các doanh nghiệp cần xây dựng kế hoạch logistics linh hoạt, có kịch bản dự phòng và thường xuyên cập nhật thông tin thị trường để giảm rủi ro trong chuỗi cung ứng.

Phó Cục trưởng Hải quan Âu Anh Tuấn cho biết, các chính sách cải cách của Chính phủ như cắt giảm thủ tục hành chính, đơn giản hóa điều kiện kinh doanh, thúc đẩy chuyển đổi số góp phần giảm chi phí, nâng cao năng lực cạnh tranh và tạo thuận lợi cho hoạt động xuất khẩu. Ngành hải quan đang đẩy mạnh kết nối dữ liệu với các cơ quan trong nước và đối tác quốc tế nhằm giảm chi phí tuân thủ cho doanh nghiệp, đồng thời vẫn bảo đảm minh bạch, kiểm soát hiệu quả và phòng chống gian lận thương mại. Cơ quan hải quan đang rà soát toàn bộ quy định liên quan đến kiểm dịch động vật, thực vật, kiểm tra an toàn thực phẩm để cắt giảm tiếp các thủ tục không cần thiết, giảm thời gian và chi phí cho doanh nghiệp.

Để xuất khẩu thủy sản phát triển mạnh mẽ hơn trong thời gian tới, Tiến sĩ Nguyễn Sĩ Dũng, nguyên Phó Chủ nhiệm Văn phòng Quốc hội cho biết, thay vì tập trung tăng sản lượng, ngành thủy sản cần nâng cao giá trị gia tăng thông qua chế biến sâu và tận dụng phụ phẩm theo mô hình kinh tế tuần hoàn. Chiến lược “gom nguyên liệu toàn cầu” được xem là một hướng đi đột phá. Tận dụng năng lực chế biến hàng giá trị gia tăng hàng đầu thế giới, ngành thủy sản có thể nhập khẩu nguyên liệu tốt từ các nước để thực hiện chế biến sâu và xuất khẩu, giúp xoay vòng vốn nhanh và tối ưu hóa công suất nhà máy.

Kết quả tích cực của xuất khẩu thủy sản trong 6 tháng đầu năm đã tạo tiền đề vững chắc cho mục tiêu tăng trưởng hai con số trong năm 2026. Khi các vướng mắc được tháo gỡ kịp thời, mục tiêu xuất khẩu đạt hơn 12 tỷ USD sẽ là cột mốc lịch sử mới về kim ngạch, đánh dấu bước chuyển của thủy sản Việt Nam sang giai đoạn phát triển chất lượng cao, dựa trên giá trị gia tăng, đổi mới công nghệ và phát triển bền vững.

Theo Báo Nhân Dân